

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: 1 JOHANNES 2 vers 6.

Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf zo wandelen gelijk Hij gewandeld heeft.

Wat mag wel de reden er van zijn, dat velen zichzelf en ook anderen misleiden, als zij zich met de dingen Gods bezig houden? En wat mag de reden daarvan zijn, dat velen zich zo laten misleiden? Over die reden worden veel gissingen gemaakt, en van oude tijden af zijn er allerlei toetsstenen aan de hand gedaan, opdat de mens voor zelfbedrog en misleiding mocht bewaard blijven. Maar wat voor de hand, voor de voeten ligt, dat wat zo helder is als de zon, heeft men, ten spijt van alles, niet spoedig gevonden, en wel omdat men het niet wil gevonden hebben. Hierin komen genoegzaam allen overeen, dat de toetssteen altoos *de wandel* is. Ook daarin, dat de wandel niet altijd goed is, al schijnt die ook goed te zijn, maar dat alles aankomt op *de gezindheid*. Een ieder weet, dat een kwade boom geen goede vruchten kan voortbrengen, gelijk ook een ieder weet, dat Christus en Belial niet overeenstemmen, en dat degene, die een vriend der wereld wil zijn, een vijand Gods zal gesteld worden. Wie weet het niet, dat het geloof uit de vruchten moet openbaar worden, en dat het geloof zonder werken op zichzelf dood is; en wie heeft niet uit zijn Catechismus geleerd, dat het ons nodig is, *dat elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij?*

De reden, dat men zichzelf en anderen misleidt, bedriegt en meesleept, en dat men misleid, bedrogen en meegesleept wordt, is te zoeken in deze drie stukken:

- dat men Christus niet in gedachtenis houdt;
- dat men vergeet, hoe ellendig men is;
- dat men de Wet Gods, die toch in eeuwigheid blijft, voor afgeschaff houdt, en daarom nieuwe wetten en voorschriften maakt, of zich die laat opleggen, alsof Christus een nieuwe wet gemaakt had.

Geliefden, deze drie stukken u in te scherpen, ziet, dat is het oogmerk mijner gehele prediking. Waar deze drie stukken ontbreken, daar is geen waarachtig leven, maar daar bestaat 's mensen christendom uit een systeem (samenstel) van denkbeelden, dat niet anders is dan "bedekselen der schande en arglistigheid" (2 Kor. 4:2); en men is aan een man gelijk, die zijn aangeboren aangezicht bemerkt in een spiegel; want hij heeft zichzelf bemerkt en is weggegaan en heeft terstond vergeten hoedanig hij was (Jac. 1: 23).

Meent niet, dat deze drie stukken bij u allen zo geheel en al in merg en bloed zijn overgegaan, dat zij bij u allen zo levendig zijn, als zij behoorden te wezen. Vandaar is het, dat velen van u in allerlei verkeerde dingen rustig blijven zitten en geen goed geweten hebben voor God. Vandaar is het, dat zij zo velerlei in de Heilige Schrift lezen wat hen onrustig maakt, wat zij daarom niet graag daarin lezen, en wat zij als niet met de waarheid en met hun bevinding overeenstemmende zouden veroordelen en verwerpen, indien zij het niet zo in de Heilige Schrift hadden gevonden, nu evenwel verontrust hen dit alles; maar zij verdrijven die onrust met valse overleggingen, en helpen zichzelf over de levendige woorden heen, in plaats van zich daaronder te buigen.

Een van zodanige woorden wil ik in dit morgenuur u voorhouden. In de eerste plaats zult u vernemen, dat allen, die in oprechtheid voor God willen wandelen, volstrekt geen reden hebben zich aan zulke woorden te stoten, dewijl zij tot ons heil zijn gesproken; maar ten andere hebt u met allen ernst de toepassing op uzelf te maken, opdat de zo straks door mij genoemde drie stukken "Christus", "onze ellende" en "het eeuwigblijvend van Gods Wet", bij u allen leven en waarheid worden door de genade des Heiligen Geestes, Die wel in gerechtigheid weet te stellen allen, die zichzelf, met al wat zij zijn en hebben, veroordelen en al het hun loslaten.

Gij zult er u stellig over verblijden, dat ik mij heb voorgenomen over deze woorden te prediken. Immers zij inzonderheid behoren tot die woorden, waarvan ik zo-even sprak. Zeker is het, dat menigeen voor deze woorden is blijven stilstaan en ze niet heeft weten te verklaren. Meer dergelijke woorden vindt men bij dezelfde Apostel, bijvoorbeeld hoofdstuk 3: 3: "Een ieder, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is"; ook hoofdstuk 2:29: "Gij weet, dat een ieder, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is." Zo hoofdstuk 3:7: "Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is; die de zonde doet, is uit de duivel"; en zeer bijzonder hoofdstuk 5:18: "Wij weten, dat een ieder, die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zichzelf, en de boze vat hem niet."

Nu denkt men als volgt: Hoe? Ik weet toch, dat ik uit God geboren ben, en ik zondig toch! Wat is dit: "die bewaart zichzelf"? Ik kan mij zelf niet bewaren. Hoe? Zou ik mij zelf kunnen reinigen? Hoe? Ik zou zo rein zijn als de Heere Jezus? Ik ben immers geheel en al onrein! Hoe? Zou ik zo rechtvaardig zijn, gelijk God rechtvaardig is? Het is immers alles ongerechtigheid, wat wij doen. Hoe? Zou ik wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft? Mijn gehele wandel en al mijn doen, denken en pogen is enkel verkeerdheid! Had nu niet een Apostel dit alles geschreven, dan zou men met dergelijke woorden wel raad weten; nu die woorden echter door een Apostel geschreven zijn, zo slaat men het Boek wederom toe, men eet en drinkt, men legt zich neer te slapen, en ... sterft. Dat mag zo niet wezen, Geliefden! En wie uit God geboren is, moet klaarheid over zulke woorden hebben; hem moet de prediking en uitleg van Gods Woord in de hand des Heiligen Geestes daartoe dienen. Vandaar, dat ik, ofschoon reeds vroeger, bij de behandeling van het 9e vers van het 3de hoofdstuk van deze Brief, de gehele strekking van de Brieven van de Apostel Johannes u door mij is duidelijk gemaakt, zulke plaatsen graag en bereidwillig u uitleg; *dat maar de toepassing niet ontbreke!*

Ten tijde van Johannes en van de overige Apostelen waren er mensen, die beweerden, dat zij met God gemeenschap hadden, dat zij van God kwamen, dat zij van God geboren waren, dat zij in het licht wandelden, dat zij God kenden. Deze mensen waren ten dele leraars, ten dele leerlingen, onderwezenen van zulke leraars. Zij kwamen, voor het merendeel, van Jeruzalem en waren de gaven deelachtig geworden, die wij in het 6de hoofdstuk van de Brief aan de Hebreëen vermeld vinden.

Deze mensen deden zich als bij uitstek geestelijk voor; zij hechtten een bijzonder gewicht aan de besnijdenis en de waarneming van allerlei voorschriften der Wet van Mozes, dezelve aanbevelende als krachtige middelen tot hetgeen zij reinigmaking en heiligmaking noemden. Zij brachten de eenvoudige gelovigen in geen geringe verlegenheid, daar deze toch door de Apostelen anders onderwezen waren.

Johannes stelt in deze Brief hun doen en drijven geheel en al in het licht. Terwijl zijn prediking en de Geest hen bestrafte, dat zij met hun leer zondigden, en dat zij de levende Heiland verlaten hadden, hielden zij vol, dat zij niet zondigden, en dat zij in de ware Christus gebleven waren, en ontkenden zo hun ellende en verkeerdheid. (1 Joh. 1:8. Johannes nu, ten einde de eenvoudige gelovigen voor het gevaar der verleiding te bewaren, dewijl zij door de schijnbaren ootmoed, de eigenwillige geestelijkheid en de heiligen schijn dier mensen lichtelijk konden afgevoerd worden, geeft in deze Zendbrief de kentekenen op, waaraan zij zulke mensen zouden kunnen kennen.

Deze mensen ontkenden hun eigenlijke ellende; daarom geloofden zij niet, dat Jezus Christus een in het vlees Gekomen was; zij geloofden niet in waarheid aan het eeuwig-blijvend van Gods Wet; daarom bleven

zij niet in de leer van Christus, integendeel, ofschoon zij zich in Christus en het Evangelie beroemden, hadden zij toch een anderen Christus, die niet was de in het vlees gekomen Jezus. Daarom zochten zij hun reiniging niet geheel en alleen in het bloed van Jezus Christus, maar maakten er nieuwe geboden naar menselijke inzettingen bij, en gaven de mensen in plaats van het Beeld zelf de schaduw in de hand; zo predikten zij dan Mozes, zonder Mozes te verstaan.

Johannes maakt de gelovigen vooral opmerkzaam op de wandel dier lieden, welke zeiden, dat zij in het licht wandelden, en deden toch de werken der duisternis; zij haatten Johannes en zijn Evangelie, mitsgaders allen, die het met de Apostel hielden, en sloten hem met de zijnen van de gemeenschap uit. Zij wandelden niet gelijk de Heere gewandeld had, Wiens volgelingen zij voorgaven te zijn; zij hielden Zijn geboden, de geboden der broederlijke lief de niet; begeerlijkheid des vleses, begeerlijkheid der ogen en grootsheid des levens, dat was hun zoeken; zij waren jegens anderen onbarmhartig, maar ten opzichte van zichzelf draaiden en wrongen zij de Wet naar eigen believen. Waar geen gevaar dreigde, daar waren zij vol moed; en waar zij moesten sterk zijn en standhouden, daar waren zij vreesachtig en bezweken uit vrees en liefde voor de wereld en het zichtbare.

Zo zondigden zij in alles en bedreven allerlei onrecht; wierpen dan de schuld daarop, dat zij zwak waren, dat zij zulk een groot geloof niet gehad hadden, dat de boze hen had verleid, en bij dat alles wilden zij de vrome mensen zijn, de uit God geborenen. Zo was hun gehele godsdienst, van het begin tot het einde, enkel afgoderij. Hoezeer dan ook in hun geweten bestraft door de macht des Woords, zo bekeerden zij zich even wel niet, maar volhardden in hun verkeerde leer, zondigden tegen de Heilige Geest uit liefde tot het zichtbare, en beweerden evenwel uit God te zijn.

Tegen Johannes echter en tegen die het met hem hielden, snaterden zij met boze woorden; zo volgden zij, ondanks al hun voorgeven van navolging van Christus, het kwade na en niet het goede. (3 Joh. vers 10 en 11.

Gij begrijpt nu wel, Geliefden, dat deze en dergelijke woorden als: "een ieder, die uit God geboren is, zondigt niet, maar hij bewaart zichzelf, en de boze vat hem niet"; "die de zonde doet, is uit de duivel", "een ieder, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is"; "die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf zo wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft", door de Apostel aan de gelovigen als kentekenen zijn gegeven geworden, ten einde de verleiders te onderkennen als zulken, die wel zeiden, dat zij in Hem bleven, maar volstrekt niet naar de leer van Christus, welke leer zij voorgaven te onderwijzen. En wie zal niet toestemmen, dat het met zulke mensen niet in de haak is, welke het wel zeggen, maar niet doen, en dat men de zodanigen niet behoeft na te volgen?

Op deze wijze moge dan menige angstvallige bedenking, die bij het lezen van deze en dergelijke uitspraken opkomt, door recht verstand er van uit de weg geruimd zijn. Intussen moet ik toch een ieder daarop opmerkzaam maken, dat, hoewel de verleiders en antichristenen zich geveid hebben, dat zij de ware Christenen waren, zij het Woord Gods en een kwaad geweten tegen zich gehad hebben. En nu gaat het om de zelfbeproeving; daarom gaat het, dat een ieder zichzelf deze vraag voorlegge: Wandel ik, zoals Hij gewandeld heeft? Wie nu hier het Woord tegen zich heeft en daarbij een kwaad geweten met zich omdraagt, voor die is het hoog tijd, dat hij zich bekere van zijn verkeerdheid, opdat hij niet, gelijk de Apostel Paulus zich uitdrukt, *de genade Gods te vergeefs ontvang en hebbe*. Want evenals het éne woord der Schrift waar is, zo ook het andere; en evenals het waar is, *dat wie zegt, dat hij in Hem blijft, ook wandelen moet, gelijk Hij gewandeld heeft*, net zo waar is het, *dat wie niet wandelt, gelijk Hij gewandeld heeft, niet in Hem blijft*, derhalve niet in Hem gevonden zal worden in de dag van zijn toekomst, mitsdien Gods Aangezicht niet in gerechtigheid zal aanschouwen, hoezeer hij zich ook met betere dingen moge vleien, maar hij zal pijn lijden in eeuwige duisternis met alle verachters van het Woord Gods.

De verleiders en antichristenen, deze boze lieden, voor welke de Apostel de eenvoudigen waarschuwt, waren mensen, die tot de Gemeente van Christus behoorden; zij waren, daar de Heilige Geest door de

prediking met macht werkte, mede bekeerd; ook waren zij de buitengewone gaven des Geestes mede deelachtig geworden; zij hadden evenwel hun onbesneden hart behouden; daarom waren zij spoedig van de genade afgeweken en hadden op een andere Christus hun oog gericht, die hun, onder de schijn dat zij op heiligheid uit waren, vrijheid verleende, om hun lusten aan de hand te houden en door te zetten, wat zij begeerden; die hun ook, bij het doordrijven van wat het "ik" behaagde, nochtans de genade en de hemel liet. Wat deze mensen leerden, was berekend voor het vlees. Daarom ook geheel naar de wens van allen, die naar het vlees wandelden, en zo veel te verderfelijker, omdat alle vlees het met zulk een leer eens is. Deze mensen evenwel bedrogen zichzelf en anderen niet zo opzettelijk; velen hunner waren in de mening, dat zij uit God geboren waren, dat zij de rechten Christus predikten en hadden, en dat zij in gemeenschap met Christus leefden.

Zo kan de mens zichzelf bedriegen met valse overleggingen. En zo kan menigeen uwer ook in de goede mening zijn, dat hij uit God geboren is, dat hij in Christus blijft, zonder dat het daarom ook waar is; wat dan nu de verleiders en antichristenen gold, dat geldt ook dezen.

Het blijft, eens voor altoos, de proefsteen van het waarachtige leven, van de ware genade: *dat wie in Christus is, ook wandelt, gelijk Hij gewandeld heeft.*

Of dit nu al iemand verontrust en bekommert, hem verlegen, ja, radeloos maakt, doet niets ter zake; Gods Woord is hoger dan alle vlees en bestaat in eeuwigheid. Zo staat er geschreven, en daaraan hebben wij ons te onderwerpen.

Dat de Apostel schrijft: "die moet alsoo wandelen" heeft betrekking op de bewering of wel op de leugen, dat men zegt in Christus te blijven, terwijl het in het binnenste zowel, als in de uiterlijke wandel gans anders gesteld is. Wie in Christus blijft, die wandelt zo, gelijk Hij gewandeld heeft, dat is de waarheid. Het is een waarheid, die zich ook in het dagelijks leven als zodanig doet kennen; immers wie in een wagen van de spoortrein gezeten is, als de trein vertrekt, die zal ook daar aankomen, waarheen de trein rijdt, en hij blijft in en met de trein in hetzelfde spoor, waarin de wielen der wagens blijven.

Degenen, wie deze woorden waarachtige angst en zielsnood veroorzaken, wil ik maar eerst in zover terechtwijzen, dat ik hen opmerkzaam maak op Christus en op het blijven in Hem.

Want dat is de kunstgreep des duivels, dat hij de oprechte bij zijn wandel vasthoudt, en hem zijn goede wandel tot een slechten maakt, en rukt hem middelerwijl Christus uit de ogen weg, om hem tot vertwijfeling te brengen.

Wederom is dit des duivels kunstgreep, Christus uit aller mensen ogen verwijderd te houden en hun te leren, om het in hun wandel te zoeken, en die zo aan te stellen, dat zij zich wegens hun wandel rechtvaardigen, en zodoende in de vermetelheid der eigengerechtigheid te gronde gaan.

Verder behoort het tot de listen des duivels, om overal in de wereld aan een valse Christus en aan een vals Evangelie geloof te verschaffen, en daarbij een deugdenbeeld op te richten, of *een leer van halve genade*, dat is, een leer van de vrije wil des mensen onder de naam van vrije genade onder de mensen te brengen. Zo verleidt hij de mens tot zorgeloosheid.

Kent men deze kunstgrepen niet aan de vrucht? Komt het op de zelfverloochening aan, op het afleggen van nijd, toorn, gierigheid, hoogmoed, eerzucht en vijandschap, op het verloochenen der wereld en van 'het lieve ik', van eigen wil, lust en zin, dan druist de wandel tegen Gods eeuwige Wet in; men wandelt onwaardig het Evangelie van de volzalige God.

Waar bevindt hij zich, die in Christus blijft? Hij bevindt zich daar, waarin hij blijft; hij is in Christus; zo bevindt hij zich mitsdien in een nieuwe schepping, waarvan het Woord zegt: "Het oude is voorbijgegaan; ziet, het is alles nieuw geworden." Hij bevindt zich in de gemeenschap met de Vader en met zijn Zoon. Hij is in Christus, gelijk de rank in de wijnstok. En zo sprak de Mond der waarheid: "Ik ben de Wijnstok, gij zijt de ranken. Die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht." en ook dit heeft Hij gezegd: "Ik ben de ware Wijnstok, en Mijn Vader is de Landman. een iegelijk die in Mij geen vruchtdragende rank is zal Hij wegnemen, en een iegelijk vruchtdragende zal Hij reinigen, opdat zij meer vrucht drage." Dit zij ons

genoeg. een iegelijk rank aan zulk een Wijnstok, blijft zij daaraan, zo moet zij noodzakelijk, zo moet zij vanzelf vrucht voortbrengen; want deze Wijnstok drijft in waarheid zijn sappen door al zijn leden, door alle ranken heen, zodat te van zijn tijd de ranken wel uitbotten, knoppen krijgen, voorts bloesems, eindelijk beziën, vrucht tot rijpheid, en wel volheid van vrucht.

Gij zult dit ter harte nemen, gij, wie het juist om de vrucht te doen is, wie het te doen is om de wandel, dat u wandelt, gelijk Hij gewandeld heeft; u zult het ter harte nemen, dat Hij gezegd heeft: "Zonder Mij kunt gij niets doen"; dat u derhalve uw toevlucht tot Hem neemt en u aan Hem houdt, - dat gij in gedachtenis houdt Jezus Christus, opgewekt uit de doden. Want geheel de goede wandel is niet uit ons, maar uit Hem, gelijk Hij ook beloofd heeft: "Uw vrucht is uit Mij gevonden."

Maar ook u behoort dit ter harte nemen, gij, die niet wandelt, zoals Hij gewandeld heeft, en evenwel zegt, dat u in Hem blijft; want u hebt een leugen in de hand; en in de pot, waaruit u eet, is de dood.

Hoe heeft onze Heere Jezus Christus gewandeld? Ziedaar de grote vraag, die wij met heilbegeerige harten te doen hebben.

Daarop antwoord ik allereerst: Hij is een in het vlees Gekomene geweest. Zo is Hij dan arm en ellendig geweest, arm en ellendig om onzenwil. (Fil. 2) en in die armoede, in die ellende, wat had Hij in zijn hart, in zijn ingewanden? Gods wil, Gods wet had Hij in zijn hart, in zijn ingewanden. En de Geest, Die op Hem was, dreef Hem, om de Wet naar Geest te vervullen. De Wet moest gedaan zijn; Hij erkende die als een eeuwige Wet, en het was Hem te doen om een eeuwige heiligheid, om eeuwige daden, om de eeuwige Wet naar eeuwige Geest vervuld te hebben. Hij vervulde die tot in de dood, ja, tot in de dood des kruises. Hij vervulde die, in weerwil van zijn in-vlees-zijn, ondanks zijn armoede, zijn ellende, ondanks dat Hij omhangen was met al onze zwakheden, ondanks dat Hij om onzenwil in de persoon des zondaars wandelde, zonde gemaakt en vloek geworden voor ons, trots het verlaten-zijn van Boven en trots de tegenwerking van alle machten der duisternis. Hij vroegde naar dat éne, dat nodig is, te weten naar Gods wil, Gods Wet.

En hoe vervulde Hij die Wet? Dat leert ons Paulus: "Hij heeft in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen met sterk geroep en tranen geofferd tot Dien, Die Hem van de dood kon verlossen, en is verhoord geworden, omdat Hij Gode de ere gaf." (Hebr. 5:7. Uit deze laatste woorden weten wij ook, wat de drijfveer van al het doen en lijden van de Heere Jezus geweest is, namelijk: de eer van zijn Vader; waarom Hij ook tot zijn discipelen sprak: "Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven, gelijk Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb en blijf in zijn liefde." Daaruit weten wij ook, dat Hij de Heere altijd voor ogen had en op Hem vertrouwde, en dat Hij, Zelf in alle dingen verzocht, alles deed en leed en Zichzelf overgaf tot verlossing van allen, die verzocht waren. In een woord: dat Hij alles deed uit liefde tot hetgeen verloren was, ten einde dat zalig te maken. Deswege heeft Hij ook gesproken: "Komt herwaarts tot Mij, u allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven", en "Die tot Mij komt, die zal Ik geenszins uitwerpen."

Onze Heere Jezus Christus hield dus de Wet Gods voor een eeuwige Wet; Hij was Zich van zijn armoede en ellende, die Hij voor ons op Zich genomen had, in al haar verschrikkelijke macht, bewust; nochtans gaf Hij de Wet er niet aan, maar met sterk geroep en tranen smeekte Hij van zijn Vader de vervulling af; en wat Hem ook uit de hemel en uit de hel en van de wereld in de weg mocht staan, toch gaf Hij geen kamp, maar Hij hield zijn God voor ogen, bleef in zijn liefde en bewaarde zijn geboden, het gebod: *voor zijn broederen het eeuwige leven te verwerven.*

Zo was de wandel onzes Heeren in de dagen Zijns vleses; en wie in Hem blijft, die wandelt ook zo, gelijk Hij gewandeld heeft.

Met opzet heb ik u met dusdanige woorden, ofschoon maar kort samengevat, de wandel onzes Heeren aangetoond, opdat men het niet van zulk een zedelijke wandel versta, welke ook de heidenen, die van God niets weten, als een zedelijke wandel aanbevelen; maar wij zijn tot op de grond der zaak doorgedrongen.

Want men moet van de Heere nooit een toonbeeld of voorbeeld van vleselijke deugd maken. In de dagen Zijns vleses schold men Hem als "een duivel" en "verleider", en als Hij nu nog op aarde ware, dan zouden velen, die zeggen, dat zij in Hem blijven, Hem nu nog voor een duivel en verleider uitmaken en Hem niet aannemen. Dat weet ik daaraan, dat zij mij niet aannemen; immers zegt de Apostel: "Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet." (1 Joh. 4:6) en zo sprak de Heere: "Die u verwerpt, die verwerpt Mij, en wie Mij verwerpt, die verwerpt Hem, Die Mij gezonden heeft."

Evenals echter de Heere gewandeld heeft, Die aan de Wet haar eeuwige geldigheid heeft gelaten, en Die ondanks armoede en ellende Zich aan de Vader heeft gehouden om deze Wet te vervullen, welke de liefde van God en van de naasten wil, zo wandelt ook degene, die in Hem blijft.

Wilt gij u dus beproeven, Geliefden, of u in Christus zijt en in Hem blijft, beproeft u dan aan deze drie stukken:

- Ten eerste: of u van hart gelooft, dat de Wet Gods eeuwig blijft; dat zij niet alleen naar de letter, maar ook naar de eeuwige Geest, liefde van God en van de naasten wil, en dat wij verplicht en gehouden zijn, deze Wet in al haar delen op te volgen, een ieder in zijnen stand, in zijn beroep en huiselijk leven.
- Ten tweede: of u zodanig uw ellende, uw armoede en verlorenheid gelooft, dat gij u niet alleen voor geheel en al onbekwaam verklaart deze Wet op te volgen, maar dat gij u ook voor verloren erkent, indien u haar niet opvolgt; bovendien, dat u zo ten volle afhankelijk zijt van God de Heere, dat gij, juist uit hoofde uwer verlorenheid, niet van zijn heilig gebod durft afwijken.

Zijn deze twee stukken bij u, zo zult u ten volle afstand gedaan hebben van de Wet en van elk gebod, om het namelijk door uzelf te vervullen, en bij alle eerbied voor de Wet dezelve voor een lijk houden¹ én uzelf voor lijken bij die heerlijke Wet, en u zult de toevlucht genomen hebben en dagelijks nemen, met alle bidding en smeking, met alle roeping en tranen, tot Christus, uw gerechtigheid, opdat u in Hem moogt gevonden zijn, hebbende de gerechtigheid uit het geloof van Christus; zo zal dan in waarheid bij u zijn, wat het recht der Wet wil, gelijk ook de Apostel Paulus betuigt in zijn Brief aan de Romeinen, in het 8ste hoofdstuk, in het 4de vers. "Hetgeen der Wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondige vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat het recht der Wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest."

Mijn hoop en bede tot God is, dat alle dezulken, die uit mijn leerredenen, welke getuigenis geven van de macht der genade, slechts nemen wat hun behaagt, alleen om hun schande te bedekken en om met een tot zwijgen gebracht geweten in zonde en ongerechtigheden voort te gaan, waarbij zij zich dan op allerlei wijze verontschuldigen met hun zwakheid, én dat zij zulk een groot geloof niet hebbend én dat hun naaste hun bij het doen van het goede zo zeer in de weg staat, én dat zij toch met vrouw en kind moeten leven, én dat de oude Adam hun niets beters ingeeft, dat alle dezulken, zeg ik, van nu aan mogen ter harte nemen, wat zij reeds lang moesten ter harte genomen hebben, dat bij al hun geloof, godsdienst en werken, zij bij Christus onbekend en voor Hem verwerpelijk zijn, opdat zij toch opwaken uit hun gedroomde vrijheid en geraken tot de waarachtige vrijheid van de zonde, welke daar is, waar de genade in waarheid heerschappij voert.

Degene onder u, die tot hertoe de eeuwige Wet Gods in hun stand, hun beroep, bedrijf en huiselijk leven met allerlei overtreding geweld hebben aangedaan, (hun geweten zal hun wel zeggen wat ik bedoel!) die

---

¹ Zoals Paulus zegt: Ik ben door de wet aan de wet gestorven.

echter mij graag horen en begeren van hun verkeerde dingen verlost te wezen, o, dat zij het ter harte nemen, hoe arm en ellendig, hoe verloren de mens is, hoe onmachtig en hulpeloos zonder een verzoend God, zonder Christus, de Zondenuitdelger, opdat zij toch eenmaal beginnen te geloven, dat God zijn Wet niet kan laten overtreden, omdat Hij daarvoor te heilig is, en dat Hij daarom zulke dingen, die niet deugen, aan ons bezoeken moet; dat zij ook beginnen te geloven, dat men met tien centen in vreze Gods meer uitricht, dan met tien gulden zonder vreze Gods; en dat God van onze ganse godsdienst niets afweet, wanneer wij onszelf zoeken en op die dingen uit zijn, die ons de eigenliefde, de zelfzucht en begeerlijkheid ingeven, in plaats van Christus te eren en onze naaste zodanig in waarheid lief te hebben, dat deze door onze wandel gewonnen worde; want Christus heeft Zichzelf in generlei opzicht gezocht of behaagd, ook is geen bedrog in zijn mond geweest.

Ik weet het, dat degene, wie het om God en om waarachtig werk te doen is, het diepst de slagen voelt, die toch op de verkeerden, welke zeggen, dat zij rechtvaardigen zijn, gericht worden; evenwel weet ik ook, dat geen schaap er door schade zal lijden, dat het, al is het wat onzacht, op het groene gras geworpen wordt; en dit weet ik bovendien, dat al wie wandelt, gelijk Hij gewandeld heeft, zich daarin geenszins beroemt, maar wél roemt in zijn zwakheden; en tevens: dat al zijn roem in de gemeenschap bestaat, in welke het bloed van Jezus Christus van alle zonden reinigt.

Ik besluit met de bekende woorden des Heeren, *wie oren heeft om te horen, die hore!* "Wat zou het de mens baten, zo hij de gehele wereld won, en schade leed van zijn ziel?" En: "Wie zichzelf niet verloochent, zijn kruis niet dagelijks op zich neemt en Mij volgt, die kan Mijn discipel niet zijn."

Wie wandelen wil als Christus, die is het niet eens zo zeer om de wandel te doen, veel minder om zichzelf of om de wereld, of om eer, of om een stuk brood, die is het te doen om Gods Woord en Zijnen duidelijk uitgedrukte wil. Daarvoor geeft hij al het zichtbare met vreugde prijs.

God, de God van alle genade en waarheid, geve, dat u allen deze woorden moogt hebben verstaan, en bekrachtige u in de weg van alle goede werken, welke Hijzelf heeft voorbereid, toen Hij Zich in Christus Jezus zulk een volk schiep, dat in alle goede werken zal bevonden worden op zijn dag! AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 29 Juli 1849, 's voormiddags.